

*Možnosti implementace navrhované
směrnice o preventivních restrukturalizacích
a druhé šanci do národní právní úpravy - co
by implementace znamenala z pohledu
práva a legislativy*

Doc. JUDr. Bohumil Havel, Ph.D., vědecký pracovník ÚSP AV ČR, Of
Counsel, PRK Partners, s.r.o., advokátní kancelář, člen vědecké rady
Centra restrukturalizace a insolvence Harryho Pollaka VŠE

Insolvence 2019 VŠE v Praze

Status quo

- * 3/2019 – EP v prvním čtení schválil návrh směrnice v kompromisním znění
 - * Řada *open* doporučení
 - * Volatilita v řešení
- * Existence směrnice EU 2015/848
- * CZ Insolvenční zákon s mnohými modifikacemi

Účel návrhu směrnice

- * Corporate rescue (rec. 2)
- * Pre-pack approach
 - * s důrazem na:
 - * Prevenci
 - * Snížení nákladů a času řízení
 - * Přeshraniční prvek
 - * Existenci koncernů
 - * SME a ochranu zaměstnanosti
 - * Minimální standard proti „abusive relocation of debtor’s COMI“
- * Fresh start podnikatelů fyzických osob

Účel insolvenčního zákona

- * Řešení (hrozícího) úpadku tak, by došlo k uspořádání majetkových vztahů mezi dlužníkem a věřiteli a současně k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení věřitelů
- * Pre-pack approach se promítá do reorganizace, byť se zpravidla jedná jen o řízený prodej závodu
- * Co InsZ nesleduje:
 - * Prevenci, tak je věcí *ex ante* působení norem
 - * Ochranu zaměstnanosti
 - * Situaci mimo stav (hrozícího) úpadku

Aktivace corporate rescue dle návrhu

- * Směrnice využívá různé pojmy pro svou aktivaci
 - * Financial difficulties
 - * Limiting unnecessary liquidation of viable enterprises
 - * Before default
 - * Likelihood of insolvency
 - * Preventing the insolvency / avoiding the insolvency
- * Nicméně předpokládá se v logice prevence rychlý start již v době rizika budoucího selhání, a to spojeně s aktivací pravidel korporálního práva
- * Současně se u „stay“ dává možnost vzniku překážky pro povinné podání insolvenčního návrhu – přesah do „úpadku“

Aktivace insolvenčního zákona

- * Hrozící úpadek jako minimum (hrozící platební neschopnost)
- * Úpadek jako standard
- * Reakce korporálního práva
 - * Povinnost svolat valnou hromadu a nabídnout řešení již v době možné krize
 - * Povinnost odvracet úpadek
- * Reakce insolvenčního zákona je menší množina, protože nesleduje prevenci

Procesní důsledky aktivace dle návrhu

- * Semi-neformální proces s klíčovou rolí dlužníka a dotčených věřitelů
- * Možný vstup správce v roli poradce s možným posílením jeho role (soudem)
- * Mimoinsolvenční ochrana lhůta blokující (dotčené) individuální věřitele
- * Možná blokáce podání insolvenčního návrhu

Hmotně-právní důsledky aktivace dle návrhu

- * *Ipso facto* klauzule
 - * V případě vyjednávání plánu či ochranné lhůty by neměly být využitelné doložky, které automaticky ukončují smlouvy
- * Executory contract
 - * Smlouvy o vzájemném plnění by měly být chráněny

Důsledky aktivace insolvenčního zákona

- * Formální proces
- * Veřejně přístupný a kontrolovaný soudem za zákonné součinnosti správce
- * Po zjištění úpadku, rozhodnutí o jeho řešení
- * Ochrana lhůta (moratorium) přístupná omezeně při minimálně hrozícím úpadku
- * Regulace executory contracts aktivována až v době konkursu / reorganizace

Odlišnosti popsaných cest

- * Prevence vs. řešení úpadku
- * Odlišná majetková situace při aktivaci
- * Semi-formální vs. formální proces
- * Role soudu
- * Neformální vs. formální role správce
- * Význam korporálního práva
- * Zásahy do smluvního práva

Fresh start

- * Subjektivní zaměření na podnikatele s důrazem na „jeden majetek“
- * Ochrana před sociálním stigmatem
- * Oslabená pozice věřitelů
- * Důraz na poctivost a dobrou víru
- * Výslovná neregulace spořebitelského úpadku

Legislativní doporučení při transpozici

- * Komplexní novela InsZ
 - * Výrazná změna samotné koncepce insolvenčního zákona
 - * Reálně tvorba řady odchylných pravidel
 - * Riziko soudcovské *path dependence*
- * Dílčí novela InsZ
 - * např. úprava moratoria, smluv o vzájemném plnění, oddlužení

Legislativní doporučení při transpozici

- * Samostatný zákon
 - * Lépe reaguje na koncepční odlišnosti
 - * Bude moci lépe využít odkazy na pravidla formálního procesu
 - * Více zohlední korporační prvek corporate rescue procesů
 - * Bude moci vystavět odlišnou judikaturu, která nebude pod vlivem insolvenčních pohledů na věc
 - * České oddlužení je stavěno jako spotřebitelské, kde je dán jiný zájem na zásahů do práv věřitelů

Děkuji za pozornost